

Norrköpings kommun
Stadsbyggnadskontoret
Fysisk Planering
601 81 Norrköping
fysiskplanering@norrkoping.se

För vidarebefordran till Länsstyrelsen i
Östergötland
ostergotland@lansstyrelsen.se

Norrköping 2013-02-26

Överklagan av Detaljplan för fastigheten Torget 5 med närområde inom Gamla staden i Norrköping

Antaget av kommunfullmäktige i Norrköping 2013-01-28, § 2.

Naturskyddsföreningen Norrköping yrkar att detaljplanebeslutet ogiltigförklaras eftersom giltiga skäl inte föreligger till strandskyddsdispens enligt Miljöbalken kapitel 7 § 13-18.

Kommunen anför två särskilda skäl till att upphäva strandskyddet. Inget av anförda skäl anser vi vara giltiga. Stadsbyggnadskontoret anger:

1. marken är ianspråktagen för parkering
2. bostadshus här behövs för tätortsutveckling

Skälet ”ianspråktagen”

Marken som Hyresbostäder vill bygga på är i västra delen park sedan 1922 och var innan dess en del av strömfåran. Övriga delen har varit detaljplanelagd som parkmark sedan 1977 (Akt 22 A: 2103) då bestämmelsegräns för Torget 5 avsågs utgå. År 2005 bekräftades parkmarken och Fiskecenter medan transformatorn tillfördes i detaljplan för kvarteret Gåsen mm (0581K-P05/14). Fastighetsplanens tomtindelning för Torget 5 upphörde att gälla enligt bestämmelse i planen. Parkering legaliserades under förutsättning att den avvecklades när parkeringsbehovet medgav det. Allmänna parkeringen i kvarteret Gåsen som byggdes då har bara en femtioprocentig beläggning på sina 42 platser. Det innebär att hela parkeringen i parken (20 platser) skulle ha avvecklats.

Denna del av parken planerades 2005 att när parkeringen avvecklats användas för permanent byggnad för Fiskecenter och parkcafé längs G Rådstugugatan norr om transformatorbyggnaden. Norr och söder om Fiskecentrets och parkcaféets gårdsplan planerades gräsytor och planteringar tillsammans med befintliga träd för att öppna utsikten mot Strömkrökens värdefulla stadsrum sett från Nya Rådstugugatan och Flemminggatan.

Det särskilda skälet ”redan ianspråktagen” gäller för samma användning av fastigheten. Men nu vill stadsbyggnadskontoret ändra från parkområde till bostadsfastighet. Då gäller inte det särskilda

skälet ”redan ianspråktagen”. Gällande planens markanvändningsbestämmelse parkområde och utformningsbestämmelse Fiskecenter hindrar däremot inte utan säkrar strandskyddets syfte.

Det är ett starkt allmänt intresse att Fiskecenters verksamhet behålls och utvecklas i Strömparken. Det unika laxfisket mitt i staden är en stor turistattraktion och viktig friluftaktivitet för Norrköpingborna. Fisket betyder mycket för integrationen där människor med skilda bakgrunder kan mötas i det gemensamma intresset för fiske. En vandringsbäck för fisken byggs nu genom stora delar av Strömparken för att stärka fisket. Fiskebäcken tar stor del av parkens knappa yta. Det finns ingen möjlighet att avstå yta till det föreslagna bostadshuset om behovet av parkfunktioner ska kunna tillgodoses som anges i Riktlinjer för utveckling av Norrköpings parker (sidan 27) som antogs av Tekniska nämnden 2007.

Skälet ”tätortsutveckling”

Det andra skälet som kommunen anför är ”tätortsutveckling”. Detta skäl gäller om kommunen inte kan bygga bostäder på andra platser. Naturskyddsföreningen i Norrköping kan inte se att detta skäl gäller eftersom det finns många obebyggda tomter i närheten av Strömparken såsom Kv. Mjölnaren med omnejd, vid Arbetets museum, vid backarna söder om Flygeln och ett antal rivningstomter som nu är parkering inom Gamla Staden och Västra Saltängen. Ytterligare ett alternativ är den synnerligen förfallna parkeringstomten - kvarteret, som begränsas av Styrmansgatan - Trädgårdsgatan - Ö. Promenaden – Hospitalsgatan. Få städer har så många rivningstomter i centrala staden efter den stora rivningsvågen på 60- och 70-talet.

Ytterligare ett dispenssskäl som anføres är att delar av platsen för det planerade nya bostadshuset tidigare har varit bebyggd med en låg byggnad för bageri. Men det var för 40 år sedan!

Park och naturmiljö

Vi anser att det är olämpligt att bebygga denna plats med bostadshus. Enligt Översiktsplan för Norrköpings stad, antagen 2002, är platsen för den tänkta bebyggelsen grönområde enligt karta 1 http://www.norrkoping.se/bo-miljo/stadsutveckling/oversiktsplaner/pdf/kartor/karta1_huvuddrag.pdf och grönstrukturkartan http://www.norrkoping.se/bo-miljo/stadsutveckling/oversiktsplaner/pdf/kartor/karta2_gronstruktur.pdf Enligt ÖP 2002 på sidan 19 ska Promenaderna, parkerna och övriga gröna miljöer bevaras, vårdas och utvecklas.

Förutom i Översiktsplan 2002 finns stöd för vårt yrkande att bevara Strömparken i det nationella miljömålet God bebyggd miljö. Där står ”Grön- och vattenområden i tätorter ska bevaras och utvecklas, för att bevara biologisk mångfald och kulturhistoriskt värdefulla parker och närhet till grönska för fysiskt och mentalt välbefinnande.” Enligt SCB:s statistik är det bara Stockholm, Malmö och Helsingborg som har mindre rekreationsyta per invånare än Norrköping.

Den tätortsutveckling som behövs i den täta innerstaden från 1800-talets industriepok är att skapa god livsmiljö genom att förbättra friytorna i allmänna gatu- och parkrum och på gårdarna. Det är inriktningen i Översiktsplan för staden 2002. Förtätningen av staden ska ske utanför innerstaden, se sidan 7.

”Grundförutsättningen för den goda staden är att det inom nära räckhåll från bostaden finns en blandning mellan arbete, service, kultur och rekreation. Ett ekologiskt motiverat mål är att staden är tillräckligt tät för att hushålla med mark och begränsa transportbehovet. Det måste balanseras mot att den blir tillräckligt gles för att ge de gröna miljöer som människan behöver för hälsa, välbefinnande, sociala möten, odlingsmöjligheter mm. Människans fundamentala behov av en grön

utemiljö kräver tillgång till trädgård, park och natur inom rimligt avstånd från bostaden.” (sidan 68).

Strömparkens del vid gradängerna är en mycket omtyckt samlingsplats bland Norrköpingsborna för rekreation och uteaktiviteter. Att bygga ett högt hus så nära gradängerna som planförslaget tillåter kommer att försämra parkens kvaliteter avsevärt. Parken kommer inte att upplevas som alla Norrköpingsbors park, som den gör idag. Det blir inte lika naturligt att slå sig ner på en filt i parken. De boende kommer att klaga på störning från parkaktiviteterna.

Även det rika sjöfågellivet i Strömparken trängs undan om bostadshuset minskar ytan för parkaktiviteterna och går därmed mot strandskyddets biologiska aspekter. Vid bryggan intill Refvens grund rastar flera övervintrande skrattnåsar, fiskmåsar och gråtrutar. Uppemot 50 stycken kan finnas ibland. De vilar på bryggräcket och parningslåten, kontaktlåten kan höras, vilket av en del tolkas som oljud, men i nuläget verkar det som att måsfåglarna accepteras av närboende. Även ett 20-tal sothöns, gräsänder, vigg, storskrake och knipa finner sin föda här i strömmen i huvudsak november-mars. Vintern 2010-11 bjöd dessutom på rariteter vid strömkröken då en vittrut och en alfågel höll till där en tid. Matning av framförallt gräsänder i Strömparken är en populär aktivitet vintertid. Flera hundra änder vistas i parken uppströms spången. Kommer gräsänderna att flytta till parkdelen med gradängerna efter byggnationen av laxbäcken? Det presenterade husbygget visar upp takterrasser och platta tak. Detta inbjuder till häckning för fiskmåsar och gråtrutar. Samtidigt innebär det att träck produceras. Kommer det att accepteras?

Utemiljö på kvartersmark

Det föreslagna bostadshuset saknar helt utemiljö på tomtmarken trots tvingande bestämmelser i Plan- och bygglagen (kapitel 8 § 9) att det ska finnas tillräckligt stor och lämpligt utformad friyta för lek och utevistelse vid bostadshus. I samrådsredogörelsen skriver stadsbyggnadskontoret att barnen kan gå till offentliga lekplatser istället för att leka vid bostaden. I Översiktsplan 2002 finns också riktlinjer för utemiljön på kvartersmark. ”Våra sociala behov att samverka i olika grad inom olika gruppstorlekar har visat sig ske i fyra revirnivåer; privat, halvprivat, halvoffentligt och offentligt. Vid gestaltning av grönska på kvartersmark är det viktigt att tydliggöra dessa olika nivåer.” (sidan 34). ”Kvartersmarken bör ges ett balanserat innehåll av grönska och hårdgjorda ytor.” (Sidan 19). Naturskyddsföreningen anser att alla bostadshus ska på sin kvartersmark ha en vistelsemiljö lämplig för både barn och vuxna.

Handläggningen

Det är allvarligt ur rättssynpunkt att planbeskrivningen felaktigt anger att området för byggförslaget är ”Blandad bebyggelse” i ÖP 2002 när det är Parkområde. På en felaktig karta från 2006 som påstås visa Grönstrukturen från 2002 saknas markeringen för grönområde på den delen av parken med den gamla fastighetsbeteckningen Torget 5. Trots att felet påpekats förnekades det med kraft av stadsbyggnadsdirektören i en tidningsintervju dagarna innan beslutet i Kommunfullmäktige. Norrköpings Tidningar vägrade ta in rättelse eller visa den felaktiga kartan. Den felaktiga kartan lades ut på kommunens hemsida under rubriken förtydligande tillsammans med övriga beslutsunderlag inför beslutet i fullmäktige.

Det är också anmärkningsvärt att det motstående samhällsintresset att utveckla parken inte redovisas i planbeskrivningen eller framförts i remissvaret på planen från Tekniska kontoret som ska företräda parkintresset.

Vi anser att planen är av stor vikt för Norrköpings attraktivitet och utveckling men den demokratiska processen enligt Plan- och bygglagen har motarbetats på många sätt av stadsbyggnadskontoret. Ingen detaljplan har tidigare mött sådant motstånd från Norrköpingsborna

med ca 100 remissvar, unikt många insändare, namnlistor, manifestationer, facebookgrupper, förening m.m.

Miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram

I behovsbedömningen anges att planen inte kommer att påverka mark, vatten och andra resurser. Naturskyddsföreningen håller inte med om det. 18 träd och omfattande häckar på platsen för det planerade huset, som enligt befintlig plan ska vara park, kommer att tas bort. Förslaget innebär en omfattande påverkan. I sammanhanget kan också påpekas att ett flertal träd redan har tagits ner i Strömparken i samband med den pågående byggnationen av ny laxtrappa och ombyggnaden av Strömparken.

Eftersom planen är av stor vikt för Norrköping, genom att nybebyggelse planeras på en central och viktig park och strandskyddat område, så anser vi att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram. Beskrivningen bör ta upp aspekter såsom

- strandskydd
- skuggstudie
- påverkan på fågellivet
- påverkan på fiskeverksamhet och fisklivet i vattnet
- påverkan på rekreativsvärdet av parken

Göran Esbjörnsson
Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande

Ordförande och postmottagare: Göran Esbjörnsson, Eknäsgatan 39, 603 54 Norrköping

Information om Naturskyddsföreningen finns på föreningens hemsida:
www.naturskyddsforeningen.se/norrkoping